

Szakmai beszámoló

AZ ÉPÍTŐMŰVÉSZET ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELEM KOLLÉGIUMA NYÍLT PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

3. Hazai és nemzetközi építészeti, műemlékvédelmi és régészeti konferenciákon, rendezvényeken, kiállításokon, mesterkurzusokon és szakmai továbbképzéseken való részvétel támogatására

Altéma kódszáma: 3204/95

A pályázat lehetőséget teremtett, hogy részt vehessek a **2014. augusztus 18-24. között Ankarában megrendezett Közel-Keleti Tudományok 4. Világkongresszusán (World Congress of Middle Eastern Studies - WOCMES).**

A konferenciára a Török Társadalomtudományi Szövetség és a Közel-Keleti Műszaki Egyetem (METU) szervezésében került sor. A négyévente megrendezett konferenciát korábban Mainzban, Ammanban és Barcelonában szervezték meg.

A rendezvény tematikája, programja, előadói

A világkongresszus méltán viseli ezt a nevet hiszen 74 országból több, mint 1500 résztvevővel zajlott a konferencia, 394 szekcióba osztva hangzottak el előadások. (a résztvevők listáját és a konferencia programját csatolom a beszámolóhoz) A konferencia a következő tudományterületek kutatóinak nyújtott lehetőséget az eredmények, gondolatok cseréjére:

antropológia, régészet, építészet, kulturális kapcsolatok, média, gazdaság, oktatás, szépművészetek, művészettörténet, nemi szerepek kutatása, földrajz, történelem, nemzetközi politikai gazdaságtan, nemzetközi kapcsolatok, újságírás, jog, irodalom, nyelvészet, természeti erőforrások, környezetvédelem, béke és konfliktuskezelés, filozófia, politikai tudományok, demográfia, közigazgatás, vallás, társadalompolitika, szociológia, városkutatás.

Szakmámhoz, szakmai érdeklődésemhez a régészet, építészet, történelem, művészettörténet témakörökben elhangzó eredmények kapcsolódtak.

Előadásommal a **98. „Föld-építkezés a Közel-Keleten és mögötte”** címet viselő szekcióban vettem részt, mely szorosan kapcsolódott még egy szekció: a **72. „Föld-építkezés Nyugat és Észak-Afrikában”**. E két szekcióban összesen 10 előadás szerepelt, a közel-keleti világra máig jellemző föld-építkezés (vályog, vert fal stb.) tág történeti és földrajzi határok között került bemutatásra:

98. szekció, levezető elnök: Christophe Bouleau; társelnök: Stéphane Pradines

Rolando Melo da Rosa : The Adobe-made Abode of Islam: Earthen Architecture and the Technologies of Belief

Stéphane Pradines : Ethnicity and Earth Architecture in Egypt: Diversity of Cultures and Materials in the Fatimid Town Walls

Christian Darles : La Brique Crue au Yémen, Actualité.

Atri Hatéf Naiemi : Residential Compounds: Earthen Architecture in the Central Desert of Iran

Adrienn Papp : Ottoman Earth Architecture in Buda (1541-1686)

72. szekció, levezető elnök: Stéphane Pradines; társelnök: Christian Darles

Christophe Bouleau : Les Mosquées en Terre du Mali, Conservation et Architecture

Chafik Benchekroun : La Qarawiyyin Originelle de Fès était-elle en Terre Crue?

Marinella Arena, Paola Raffa : Draa Valley Tighremt

Perotti Giovanni, De Blasi Ottavio, Arena Marinella, Raffa Paola : Tunisian Ksour for Humanity Heritage

Prezentációm tartalma

Előadásom címe „Oszmán föld-építkezés Budán (1541-1686)”, melynek keretében a török hódoltságkori Budán ismert föld-építkezéseket mutattam be. A tárgyalt épületek a város régészeti kutatásai során kerültek felszínre: egyrészt a Tabánban, másrészt a budai Várban. A nemzetközi közönségnek bemutattam a török kori Budát, a föld-építkezésre vonatkozó korabeli forrásokat és a régészeti eredményeket. Az Oszmán Birodalomban ez a típusú építkezés nagyon jellemző volt, a közemberek házai mellett Budán a pasa palotája is ilyen technológiával készült. Ez azt mutatja, hogy nem anyagi, hanem kulturális okai voltak a favázás – vályogtéglás építkezésnek. Az előadáshoz 50 diából álló powerpoint-os képanyag tartozott, melyet csatolok. Ennek során a Budáról ismert képi (térképek, metszetek) forrásokon keresztül bemutattam a külföldi közönségnek magát a várost. Ezt követően az egyes feltárások során felszínre került épületmaradványok részletes ismertetése következett. Az egyszerű közemberek házai kerültek felszínre a Tabánban, ahol az épületekhez kapcsolódó omladék, padló, falszerkezetek és tornácok emlékeit láthatták. Ezt követően a budai pasa palotájában 1960-as években végzett feltárások és a 2010-es leletmentés során felszínre került jelenségeket, és a palota alaprajzi rekonstrukcióját mutattam be.

A rendezvény és az azon történő szereplés értékelése

A rendezvényre a világ minden tájáról érkeztek kutatók, szekciómban munkámhoz kapcsolódó érdekes kutatási eredményeket hallhattam. Kiemelkedő volt a kairói feltárások eredményeit bemutató előadás, ahol láthattuk, hogy a városban milyen hatalmas méretekben alkalmazták a tárgyalt technológiát. Az afrikai építészeti tárgyaló prezentációk már távolabbi párhuzamot jelentenek, de egyes építészeti elemek megformáltsága támpontot nyújthat régészeti jelenségek értelmezéséhez.

A szekció vezetője jelezte, hogy tárgyalt egy kiadóval, így lehetőség nyílik az **elhangzott eladások megjelentetésére**. Az előadásom nyomán egy nemzetközi kiadó megkeresett, építészettörténeti témájú tanulmányokat várnak folyóiratukba.

A fenti szekción kívül az építészettörténettel és kulturális örökséggel, annak megóvásával foglalkozó előadásokat hallgattam. Ezek egyrészt Irán, másrészt az arab kulturális örökség elemeivel foglalkoztak és az ottani tapasztalatokat mutatták be. Sajnos egyes, számomra érdekes előadások elmaradtak.

A konferencia mellett lehetőségem nyílt Ankara két jelentős múzeumának, az Anatóliai Civilizációk Múzeumának és a Néprajzi Múzeum kiállításnak megtekintésére. Az **Anatóliai Civilizációk Múzeuma** mutatja be a legjelentősebb ős- és ókori leleteket, melyeket Anatólia területén feltártak. A múzeum igazgatóhelyettes-régészével felvettem a kapcsolatot. A **Néprajzi Múzeum** tárgyi anyaga értékes párhuzamokat jelent a hazai régészeti anyaghoz. A múzeumok mellett az ankarai várat is megtekintettem, mely az oszmán építkezéssel, várak szerkezetével kapcsolatban kínál összehasonlítást a Budán tapasztaltakkal.

Összességében nagyon hasznosnak ítélem meg a konferencia-részvételt, hiszen szakmai szempontból az előadások és a publikációs lehetőségek is nemzetközi szinten adnak lehetőséget a magyarországi kutatások eredményeinek megismertetésére.

Budapest, 2014. október 17.

Papp Adrienn

régész, turkológus

Budapesti Történeti Múzeum